

Pap Jánosné – Krén-Rostási Nikolett

ÚJ JÁTÉKOK, ÚJ ÖTLETEK

Részképesség-fejlesztő játékok tematikus gyűjteménye

ŐSZ

Novum Könyvklub

Pap Jánosné – Krén-Rostási Nikolett

ÚJ JÁTÉKOK, ÚJ ÖTLETEK

Részképesség-fejlesztő játékok tematikus gyűjteménye

ŐSZ

Novum Könyvklub

Írták és szerkesztették:
Pap Jánosné
Krén-Rostási Nikolett

© Kiadja a Novum Könyvklub Kft.
www.novumkonyv.hu

HU ISSN 2063-515X
ISBN 978-615-6043-49-8

A kiadó a kiadói jogot fenntartja. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű,
sem annak része semmiféle formában nem sokszorosítható.

A kiadásért felel a Novum Könyvklub ügyvezetője
Anyanyelvi lektor: Gellér Tibor
Tördelés, nyomdai előkészítés: Soós Zsuzsanna

Pannónia Nyomda Kft.
Felelős vezető: Halász Gábor

Előszó

A szakkönyvben tizenhat témakör található, amelyek az óvodákban feldolgozott jeles napokhoz és néphagyományokhoz kapcsolódnak. Jelen kötet az őszi évszakhoz fűződő témákat öleli fel – ezekhez a témakörökhöz gyűjtöttünk új játékötleteket.

A játékgyűjtemény tartalmazza az adott témához kapcsolódó fejlesztőjátékok leírását, illetve az azok által fejlesztett területek és a játékokhoz szükséges eszközök listáját. Az összes témánál igyekeztünk minél több részképességhez, illetve készséghez fejlesztőjátékot írni, melyek külön-külön is használhatóak, kiválasztva, hogy melyik gyermeknél mely területet szeretnénk erősíteni. A játékok alkalmazása hozzájárul a gyermekek sokoldalú fejlesztéséhez, segít elmélyíteni és bővíteni a gyermekek meglévő ismereteit.

A kötetben szereplő ötletekhez minden egyes témához kapcsolódva készítettünk sablongyűjteményt is, amely hasznos eszközként szolgálhat a vidám játékokhoz. A 70 db színes, gyermekbarát laminálható sablon játékba hívogatja a gyermekeket, használatuk pedig még izgalmasabbá teszi a játékokat.

Az ötletek a gyermekek különböző képességeit, illetve készségeit fejlesztik, például mozgáskoordínáció, beszédértés, beszédészlelés, beszédkészség, színérzék, téri tájékozódás, számolási készség, vizuális figyelem fejlesztése, tájékozódás térben és síkban, taktilis észlelés, szem–kéz koordináció, szem–láb koordináció, finommotorika, gondolkodás, szabálytudat. Minden óvodai foglalkozásba könnyedén beépíthetőek, így megkönnyítik a tevékenységek tervezését is.

Ajánljuk a könyvet azoknak a pedagógusoknak, akik minden területen szeretnék még hatékonyabban fejleszteni a gyermekeket vidám játékok segítségével.

A szerzők

Tartalom

Őszi időjárás, öltözködés	9
Őszi levelek	15
Költöző madarak.....	19
Őszi zöldségek.....	23
Őszi gyümölcsök.....	27
Szelektív hulladékok	33
Mesevilág	37
A zene világnapja.....	41
Őszi termések	47
Szőlő, szüret.....	51
Színes a világ.....	55
Őszi munkák a ház körül.....	61
Tök jó játékok.....	65
Márton-nap	69
Sün.....	73
Állatok készülődése a télre	77

Őszi időjárás, öltözködés

Fejlesztőjáték	Fejlesztési terület	Eszközök
<p>1. Levélkupacot fúj az őszi szél</p> <p>A gyermekek lesznek a falevelek. Az óvónő lesz az őszi szél. Elkezd sisteregve fújni, majd a mutatóujjával mutat egy irányba. A leveleket a szél abba az irányba fújja, amit mutat, így a gyermekeknek abba az irányba kell mozogniuk, majd a terem végénél egy kupacba leguggolniuk. Majd újra felkapja őket az őszi szél, és a másik irányba fújja.</p> <p>*Tehetségfejlesztés: Az óvónő a sisterség erősségével jelzi, hogy lassan vagy gyorsan menjenek a gyermekek abba az irányba, amit mutattunk.</p>	mozgásfejlesztés, vizuális figyelem, téri tájékozódás, akusztikus figyelem fejlesztése	
<p>2. Merre mész, kis cipő?</p> <p>A kinti cipőket bevisszük a csoportszobába, letesszük a parkettára, majd egymás mellé rakjuk az őszi cipőpárokat. Úgy tesszük egymás mellé egy vonalba, hogy mindegyik pár más-más irányba forduljon: jobbra, balra, fel, le. Így készítünk egy hosszú sort. A gyermekek feladata, hogy a sor elejéről elindulva, páros lábon ugrálva haladjanak rajta végig úgy, hogy mindig abba az irányba forduljanak, amit a cipők mutatnak.</p>	mozgásfejlesztés, téri tájékozódás fejlesztése	kinti cipők
<p>3. Jön a vihar</p> <p>Asztalokat teszünk ki a csoportszobában. A gyermekek futkosnak a szőnyegen. Ha azt mondjuk, „Jön a vihar!”, az asztalok alá kell bebújniuk az eső elől. Senki nem lóghat ki alóla, mert akkor megáznak. Elvehetünk asztalokat. Akik nem férnek alá, kiesnek a játékból.</p>	mozgásfejlesztés, figyelem, gyorsaság fejlesztése	asztalok
<p>4. Esőfülelő</p> <p>Elmondjuk a következő történetet. Ha a gyermekek meghallják az „eső” szót, kopognak a térdükön háromszor.</p> <p style="text-align: center;"><i>Őszi eső</i></p> <p><i>Csiga Zsiga nagyon szereti az esőt. Am hiába volt ősz már egy ideje, az eső csak nem akart hullani az égből. Pedig ilyenkor mindig sok eső szokott esni. Csiga Zsiga nagyon szomorú volt. Mindennap izgatottan bújt ki a házából, hátha végre eleredt már az eső, de még egy esőfelhőt sem látott az égen. Elhatározta, hogy esőcsalogató mondókát mondogat, így talán megered végre az eső! Így hát el is kezdte mondogatni a mondókáját: „Essél, eső, essél már, Csiga Zsiga terád vár!”</i></p> <p><i>Csiga Zsiga egyfolytában ezt ismételte. Egyszer csak egy esőfelhő jelent meg az égen, majd elkezdett csepegni az eső. Csipp-csepp, csipp-csepp, hallotta Csiga Zsiga, így ezen felbuzdulva, egyre gyorsabban mondogatta az esőmondókáját: „Essél, eső, essél már, Csiga Zsiga terád vár!”</i></p> <p><i>Az eső egyre jobban esett. Egyszer csak egyre nagyobb cseppekben kezdett el esni, majd szakadni kezdett az eső. Csiga Zsiga meg is ijedt a sok esőtől, abbahagyta a mondókát, majd bebújt a házába – ott nem ázik meg. Majd ha elállt az eső, újra kibújik – gondolta, és boldogan álomba szenderült.</i></p>	akusztikus figyelem fejlesztése, koncentráció fejlesztése	
<p>5. Pocsolyaugró verseny</p> <p>A gyermekeket két csapatra osztjuk. A csapatok elé kék papírból pocsolyákat helyezünk ki egymástól egyenlő távolságra. Ezeket a pocsolyákat kell átugraniuk a gyermekeknek. Az a csapat győz, amelyik előbb átugorja a pocsolyákat. Ha egy gyermek pocsolyába ugrik, akkor vissza kell mennie az adott tócsa elé, hogy megszáradjon a zoknij, és azután újra folytathatja a pocsolyaugró versenyt.</p>	mozgásfejlesztés, figyelem, gyorsaság fejlesztése	kék papírból pocsolyák

<p>6. Kis békák a pocsolójában</p> <p>A teremben kék papírokat ragasztunk le, ezek lesznek a tócsák. A gyermekek lesznek a kis békák, akik a pocsolóják között ugrálnak. Tapsra mindenkinek egy tócsába kell ugrania. Figyelniük kell, hogy mindig másik tócsába ugorjanak.</p>	<p>mozgásfejlesztés, figyelem, gyorsaság fejlesztése</p>	<p>kék papírok, ragasztószalag</p>
<p>7. Ki ragad a sárba?</p> <p>A teremben barna és kék papírokat ragasztunk le. A kék papírok a vizes tócsákat jelképezik, a barnák pedig a sárfoltokat. A gyermekek futnak a területen. Tapsra minden gyermeknek bele kell ugrania egy kék tócsába. Amelyik gyermeknek csak barna tócsa jut, annak ötöt kell ugrania, hogy újra tudjon futni, mert a barna tócsák nagyon sárosak, így abba beleragadnak, és nagy lendület kell, hogy ki tudjanak jönni belőle.</p>	<p>mozgásfejlesztés, figyelem, gyorsaság, vizuális észlelés, számolási készség fejlesztése</p>	<p>barna és kék papírok, ragasztószalag</p>
<p>8. Ramazúri a ruhásszekrényben</p> <p>A sablongyűjtemény 1. sz. mellékletében látható egy nyári és egy őszi fa. A két fa alatt őszi és nyári ruhák képei vannak. A gyermekek feladata, hogy szétválogassák a ruhákat. A nyári ruhákat a nyári fához, az őszi ruhákat az őszi fához kell tenniük.</p>	<p>logikai gondolkodás, figyelem, finommotorika fejlesztése</p>	<p>Sablongyűjtemény 1. melléklet</p>
<p>9. Ki húz ki a sárból?</p> <p>Körben állunk, és egy gyermeket a kör közepére állítunk, akinek be kell csuknia a szemét. A kisgyermeknek a következőt kell mondania: „Sárba ragadtam! Ki húz ki?” A pedagógus rámutat egy gyermekre, aki a kör közepén álló gyermek mögé áll, és azt mondja neki: „Én szívesen kihúzlak!” A közepén álló gyermeknek pedig azt kell mondania, hogy: „Köszönöm!”, és utána hozzátenni a társa nevét, akít a hangja alapján kellett felismernie. Ha sikerült, megfogják egymás kezét, és ugranak egyet. A segítséget nyújtó társ marad bent a kör közepén, és ő kér segítséget.</p>	<p>hallási figyelem fejlesztése, gondolkodás, türelem fejlesztése</p>	
<p>10. Zivatar</p> <p>A gyermekek a kutyusok, akik négykézláb másznak a teremben. Mindegyik kutyának van egy kutyaháza. Ha a pedagógus azt kiáltja, hogy „zivatar”, akkor minden kutyusnak gyorsan a saját házába kell másznia, mert félnek a vihartól. Mikor elvonult a vihar, újra mozoghatnak.</p>	<p>mozgásfejlesztés, figyelem, gondolkodás, gyorsaság fejlesztése</p>	<p>karikák</p>
<p>11. Eső, szélvihar, napsütés</p> <p>A gyermekek futnak a teremben. Mikor a pedagógus azt kiáltja, hogy „eső”, akkor a kezükkel esernyőt formáznak a fejük fölé. Ha azt kiáltja, hogy „szélvihar”, akkor szélvédett helyre futnak (előre megbeszélt hely, melyet kijelölünk a játék elején). Mikor azt mondja, hogy „napsütés”, akkor pedig a gyerekek a hátukra fekszenek, és élvezik az őszi napsütést.</p>	<p>akusztikus észlelés fejlesztése, mozgásfejlesztés, gondolkodás fejlesztése</p>	
<p>12. Szélvihar közeledik!</p> <p>A gyermekek átváltoznak fává. Megállnak terpeszállásban, a karjukat magastartásba emelik, ezek lesznek a fák ágai. Szélcsend: a fa ágai nem mozognak, a karok magastartásban mozdulatlanok. Szellő: nagyon lassan mozgatják a karjaikat. Erősödik a szél: gyorsabban mozgatjuk a karjainkat. Szélvihar: nagyon gyorsan mozgatják a karjaikat magastartásban, egészen leengedik oldalsó középtartásba jobbra, majd balra, miközben a törzsük is hajlik jobbra, majd balra.</p>	<p>mozgásfejlesztés, figyelem, gondolkodás fejlesztése</p>	
<p>13. Felhőszakadás</p> <p>A gyermekek állnak, és a vihar kialakulásának sorrendjében mutatják a mozdulatokat: Szemetel az eső: séta az esőben. Cséperreg az eső: táncolnak az esőben, forognak, táncolnak. Megered az eső: eljártsszák, hogy esernyőt fognak a kezükben, és futnak. Felhőszakadás van: elbújnak az előre elhelyezett asztalok alá.</p>	<p>mozgásfejlesztés, gondolkodás fejlesztése</p>	<p>asztalok</p>

<p>14. Esőjáték</p> <p>A gyermekek körben ülnek a szőnyegen, tenyerüket az ölükbe helyezik. Az óvónő a kör közepén elindul az egyik gyermek felé, és mutat egy mozdulatot. Aki előtt elhalad, annak azt a mozdulatot kell utánoznia, amit az óvónő mutat. Ha az óvónő minden gyermek előtt elhaladt, így minden gyermek átvette már az első mozdulatot, akkor amint ahhoz a gyermekhez ér, akinél kezdte az első mozdulatot, új mozdulatot kezd el. Amíg az óvónő nem halad el újból a gyermekek előtt, addig az előző mozdulatot kell még csinálniuk. Így futótűzként terjed mindig az új mozdulat. Először erősödik az eső, majd elcsendesedik.</p> <p>Mozdulatok:</p> <p>I. Erősödik az eső:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tenyerüket dörzsölik maguk előtt. – Térdüket ütögetik felváltva az ujjbegyeikkel. – Térdüket ütögetik a tenyerükkel. – Lábukkal felváltva dobognak a szőnyegen. <p>II. Enyhül az eső – az előző mozdulatok visszafelé:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Térdüket ütögetik a tenyerükkel. – Térdüket ütögetik felváltva az ujjbegyeikkel. – Tenyerüket dörzsölik maguk előtt. – Kezüket leteszik az ölükbe, abbahagyják a mozdulatot. 	<p>mozgásfejlesztés, figyelem, gondolkodás fejlesztése</p>	
<p>15. Az eső hangja</p> <p>A gyermekek az asztalnál ülnek, és a következő mozdulatokkal érzékeltetik a különböző esőfajtákat:</p> <p>Csepereg az eső: ujjbegyeikkel lassan ütögetik az asztalt.</p> <p>Esőszítálás: magastartásba emelik a kezüket, majd az ujjukat váltakozva, fel-le mozgatva (zongorázó mozdulat nyújtott ujjakkal), leengedik a kezüket maguk elé, majd újra felemelik – ez ismétlődik.</p> <p>Megered az eső: ujjbegyeikkel egyre gyorsabban kopognak az asztalon.</p> <p>Szakad az eső: mutatóujjukkal gyorsan ütögetik az asztalt.</p> <p>Dörög az ég: ököllel ütik az asztalt.</p> <p>Villámlik: egyszer összeütik a két tenyerüket (hangos tapsolás).</p> <p>Lecsap a villám: két tenyérrel az asztalra csapunk.</p>	<p>mozgásfejlesztés, figyelem, koncentráció fejlesztése</p>	
<p>16. Esőcseppgyűjtés</p> <p>Kék krepp-papírból golyókat gyúrunk, majd szétszórjuk őket a szőnyegen. A gyerekek jelre elkezdhetik gyűjteni a saját, előre kihelyezett karikájukba. Miután az összes esőcseppet összegyűjtötték, közösen megszámloljuk, kinek mennyi van. Az győz, akinek a legtöbb esőcseppje gyűlt össze.</p>	<p>mozgásfejlesztés, gyorsaság fejlesztése</p>	<p>kék krepp-papír golyók</p>
<p>17. Esernyő alá költöztetés</p> <p>A 2. sz. mellékletben található egy nagy esernyő képe. Az állatokat az esernyő alá kell költöztetni, mert felhős szakadás van az erdőben. A gyerekeknek az általunk meghatározott sorrendben kell őket az esernyő alá bújtatni, folyamatosan.</p> <p>*Tehetségfejlesztés: Elsoroljuk az összes állatot, és majd csak utána költöztetik be.</p>	<p>beszédészlelés, figyelem, finommotorika, szabálytudat fejlesztése</p>	<p>Sablonyűjtemény 2. melléklet</p>
<p>18. Az esernyő színei</p> <p>A mellékletben található esernyők három színből állnak, ezeket kell összepárosítani a három színből álló kártyákkal, és egymás alá rakni úgy, hogy az esernyővel azonos színű kártyák legyenek alattuk. Nem csak a színeknek, hanem a színek sorrendjének is egyeznie kell.</p>	<p>vizuális figyelem, színérzék, gondolkodás, finommotorika fejlesztése</p>	<p>Sablonyűjtemény 3. melléklet</p>